

INFORMASJON TIL FORELDRE VED BARNAS OPPSTART



Hvordan gjøre tilvenning best mulig!

En god tilvenning i barnehagen er viktig for at barnet skal få en best mulig start i sin nye hverdag. En myk start gir et godt grunnlag for en god barnehagehverdag. Dette gjelder særskilt for de yngste barna, som ofte har sitt første møte med barnehagen utenfor hjemmet.

Hvordan kan du forberede ditt barn til barnehagestart?

Kom på besøk. Avtal gjerne et besøk hos barnehagen i forkant av tilvenningen, slik at barnet kan møte både de voksne, barna og de fysiske omgivelsene de skal forholde seg til. La barnet få utforske barnehagens uteområde utenom åpningstid, og lær deg gjerne navnene på personalet som skal jobbe med ditt barn. Snakk med barnet om barnehagen og gjenta navnene på personalet, slik at barnet venner seg til ordlydene. Se gjerne på bilder av barnehagen og personalet sammen med barnet.

Om tilvenningsprosessen

Det er store individuelle forskjeller på hvor raskt et barn venner seg til sine nye omgivelser, og der hvor enkelte barn finner seg raskt til rette vil andre barn bruke noe lengre tid. Hvor lenge skal barnet være i barnehagen? Hvor lenge skal foreldrene/foresatte være til stede? Hvor mange dager er nødvendig? Det er variasjoner i hvordan hver enkelt barnehage løser tilvenningen, så avklar gjerne dette i forkant. Vi anbefaler korte dager den første tiden, det er mange nye inntrykk å bearbeide. Det kan også være lurt å ha få mulig planer etter barnehagen nettopp av den grunn.

Oppstarts mappe:

Barnehagen har sendt dere en oppstarts mappe med informasjon før barnet skal begynne i barnehagen. Da kan personalet f.eks. spørre om følgende: matvaner, allergier, sovevaner, kosedyr/smokk el. Har barnet søsken, hvem kan hente, og andre ting barnehagen trenger å vite. Fyll ut spørsmålene i mappen, og ta den med til oppstart. Før barnet skal begynne i barnehagen, kan gjerne du notere ned spørsmål om ting du lurer på, og gi dette videre til personalet når du kommer første dag i barnehagen. Ikke vær redd for å høre med personalet om hva du lurer på eller evt. er bekymret for når det gjelder barnet ditt!

Oppstarts samtale:

Spørsmålene du har svart på er grunnlaget for en oppstarts samtale. Den blir avholdt i løpet av de 3 første oppstarts dagene, etter avtale med barnets kontaktperson. Hvis det lar seg gjøre kan det avtales å avholde denne samtalen i mai/juni før ferietid.

Kontakt person:

I den første tiden i barnehagen er det vanlig at barnet og foreldrene får én ansatt å forholde seg til. Vi gjør oppmerksom på at det er 4 ansatte per avdeling, og det må påberegnes at personalet må være kontaktperson for flere barn. Det settes en opp tilknytningsperson for å legge til rette for trygghet og tilknytning mellom barnet og barnehagen. En spesiell tilknytningsperson er viktig, spesielt for de yngste, for å skape et trygt fundament for barnet den første tiden og for å gjøre det enklere for senere å relatere seg til andre voksenpersoner. Tilknytningspersonens oppgaver er bl.a. å informere foreldre/foresatte om hvordan tilvenningsperioden skal foregå, barnehagens dagsrytme, introduksjon av andre barn og voksne, være tilgjengelig for barnet og foreldrene/foresatte, eventuelt andre praktiske anliggende. Tilknytningspersonen er en ordning som benyttes i tilvenningsperioden.

Avskjed

Avskjeden kan oppleves vanskelig for både foreldre og barn. Fortell barnet at du skal gå — og gå når du har sagt at du skal gjøre det. Viser du usikkerhet blir barnet usikkert, og tilvenningsperioden kan ta lengre tid. Det er viktig at barnet får erfaring med at foreldre ikke går før de sier fra — og at de kommer tilbake etter en tid. Ikke la deg friste til å snike deg ut uten at barnet merker det. Det kan gjøre barnet utrygt. Barnet skal erfare at foreldrene går, og at de kommer tilbake. Det skaper forutsigbarhet for barnet.

Det er viktig å informere barnet om avskjed, uansett hvor lite barnet er. Foreldrene må gi beskjed til barnet og tilknytningspersonen om at de skal gå fra barnehagen, og det er viktig for barnet å se når foreldrene går. Barnet skal lære seg å stole på andre mennesker — at når far eller mor går og samtidig sier at de kommer senere for å hente; så skjer faktisk dette. Kosedyr eller andre tilknytningsgjester kan gi ekstra trygghet ved avskjed i tilvenningsperioden.

Det å forlate barnet sitt kan være tøft også for foreldre/foresatte. Ikke hvis usikkerhet til barnet. Dere er barnets trygge holdepunkt, hvis barna ser deres usikkerhet vil det. Bli en værende for lenge kan barnet tro at også du skal være i barnehagen, noe som også kan være med å forlenge tilvenningsperioden.

Gråt

Det er ikke uvanlig at barn gråter når foreldrene går. Dere som foreldre/foresatte og kontaktpersonen må i fellesskap avgjøre om barnet er klart for å være der alene. Det er viktig å huske på at dette kanskje er første gangen barnet skal være alene med mennesker det ikke kjenner så veldig godt enda – og det å bli kjent kan ta litt tid. Hvis du blir urolig når barnet ditt gråter og lurere på hvordan det går når du ikke er der – si det til personalet så de kan ta kontakt med deg for å fortelle om, eller vise deg ved hjelp av bilder, hvordan barnet ditt har det. Om du forlater et barn som gråter og klamrer seg fast til deg, er det ikke unaturlig at dette føles vanskelig. Erfaringene i barnehagene tilsier at barnets gråt stilner etter at foreldrene har dratt. Gjør det ikke det vil personalet ringe deg opp. Ikke vis barnet din usikkerhet, som sagt du er barnets trygge holdepunkt i tilvenningsperioden, det kan bli vanskeligere for barnet om det opplever det i tillegg.

Hva har du krav på fra arbeidsgiver ved tilvenning i barnehage?

Arbeidsmiljøloven nevner ikke spesifikt tilvenning i barnehage, men det er vanlig at arbeidsgiver gir permisjon i forbindelse med barnehagetilvenning. En stor andel arbeidsgivere har lønnet velferdspermisjon som en del av tariffavtalen eller som en del av sin praktiserende personalpolitikk, så her må du/dere sjekke med egen arbeidsgiver om gjeldende praksis. De fleste arbeidsplasser gir foreldre rett til tre dager permisjon med lønn for tilvenning av barn i barnehage. Hvor raskt barn tilpasser seg til livet i barnehagen varierer, men det er lurt å sette av minimum tre dager til tilvenningen. Det kan være greit å sette av en ekstra feriedag eller to hvis mulig.

Lengde på tilvenningen:

Barnehagen forventer normalt at du/dere som foreldre/foresatte setter av minimum tre dager i forbindelse med tilvenning av barn i barnehage, men det kan også her være lokale og individuelle variasjoner. Det kan være lurt av foreldre/foresatte å være forberedt på å måtte bruke et par dager i tillegg. Vi ønsker at dere setter av noe mer for tilvenning av de minste barna, og om dere har erfaring med at deres barn trenger tid for å etablere trygghet. Hvor lang tid dette tar, og hvordan denne tryggheten oppnås er individuelt.

De første dagene

DAG 1 (Varighet: 2-3 timer)

Det er best om foreldrene holder seg i nærheten av barnet og er tilgjengelige hele tiden. Det er også en god idé at de deltar aktivt i introduksjonen av det nye miljøet. Foreldrene bør selv stille barnet den første dagen, og sitte sammen med barnet under måltider, aktiviteter og lek.

For personalet i barnehagen er det nyttig å se barnet sammen med sine foreldre. Det gir informasjon om blant annet barnets vaner og måte å kommunisere på, og denne informasjonen vil senere bidra til å gjøre barnets hverdager i barnehagen bedre i fortsettelsen.

DAG 2 (Varighet: 4-5 timer)

Personalet overtar mer av ansvaret for barnet, men foreldrene er fremdeles med på stell, måltider og legging av barnet. Andre dag er det tid for å forlate barnet alene sammen med personalet — men man er gjerne ikke lenger unna enn pauserommet.

Dette kan være en god dag for en samtale mellom foreldrene og barnehagen. Her planlegges blant annet hvor lenge den tredje dagen skal vare — alt etter hvor godt tilvent barnet allerede er. Noen barnehager venter med oppstartsamtalet til etter at tilvenningen er gjennomført. Her kan det avtales at foreldrene eventuelt forlater barnet en kort stund, hvis barnet er klar for det. Dette skjer etter avtale med personalet. Foreldrene må være tilgjengelige på telefon, og ha mulighet til å komme raskt tilbake.

DAG 3 (Varighet: Etter avtale)

Det er tid for å forlate barnet i barnehagen. Hvor lenge en skal være borte avtales på forhånd, men det kan være smart å være så lenge borte at barnet både har rukket å spise, sove og leke. Men vær alltid tilgjengelig slik at barnehagen lett kan komme i kontakt.

For mange oppleves det vanskelig å overlate barnet til noen man ikke kjenner. De fleste foreldre føler usikkerhet i forhold til om de gjør det rette for barnet, eller om barnet vil trives i barnehagen. Det kan avtales at personalet ringer foreldrene etter en stund for å fortelle hvordan barnet har det i barnehagen.

God tilvenningstid.

På vegne av personalet Jannicke Hegge, 08.06.15